

การกำหนดคุณลักษณะเรือผิวน้ำของกองทัพเรือ สำหรับดำเนินบทบาทการรักษากฎหมายและช่วยเหลือ

The Appropriate Characteristic of The Royal Thai Navy Surface Ship for Constabulary Role

พงศ์สิริ ไพพรรณศิริ, เผดิมศักดิ์ จารยะพันธุ์¹ และ วชิรพร วงศ์นครสว่าง²

¹หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารกิจการทางทะเล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²กองวิชาความมั่นคงและวิชาพิเศษ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ กองทัพเรือ

น.ท. พงศ์สิริ ไพพรรณศิริ ร.น., หัวหน้าแผนกบริหารสัญญาที่ 1 กองบริหารสัญญา สำนักงานจัดหายุทธภัณฑ์ทหารเรือ,

อีเมล : ppaiphansiri@gmail.com

บทคัดย่อ

การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ด้วยการรักษากฎหมายและช่วยเหลือประชาชนในทะเล เป็นหนึ่งในภารกิจของกองทัพเรือ โดยปัจจุบันสถานการณ์ทางทะเลของประเทศไทยต้องประสบกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ดังนั้น กองทัพเรือจึงต้องปรับบทบาทในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือเป็นบทบาทนำ แต่ด้วยเรือผิวน้ำที่กองทัพเรือได้จัดหาไว้ใช้ในราชการ มีที่มาจากการแปลงยุทธศาสตร์เป็นกำลังรบ เรือผิวน้ำดังกล่าวจึงมีสภาพเป็นเรือรบ มีคุณค่าทางยุทธการและต้นทุนปฏิบัติการสูง ไม่เหมาะกับการกิจในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือประชาชนในทะเล การวิจัยนี้จึงได้นำโมเดล Logic of Force Planning ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎี Fundamentals Of Force Planning มาใช้ในการกำหนดคุณลักษณะเรือผิวน้ำที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้ในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือประชาชนตามบทบาทและภารกิจของกองทัพเรือ

คำสำคัญ : คุณลักษณะเรือผิวน้ำ, การรักษากฎหมาย, Logic of Force Planning

Abstract

Nation's maritime benefit protection by national law enforcement and supporting sea inhabitants is one of Navy's missions. Since the current situation in Thailand faces new attacking challenges, Royal Navy has, therefore, to modify its act on complying with the law and be proactive on supporting those people as leading role. However official surface ships provided by Navy were made according to the strategic change to armed forces. Those ships are virtually battle ships, which are designed for naval operation, costly and are not suited for the mentioned purposes. In this research work, a model Logic of Force Planning, which is a part of the Fundamentals of Force Planning, is applied to define characteristics of surface ships for use in conforming to the law and supporting people according to role and mission of the Royal Navy.

Keywords : Characteristics of surface ship, Law enforcement, Logic of Force Planning

1. ความเป็นมา

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1992 ได้มีการกำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทะเล เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและลดความขัดแย้งต่างๆ ระหว่างรัฐอันเกิดจากการแสวงหาประโยชน์จากการใช้ทะเลซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันกับอนุสัญญาเมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ.2554 และถือเป็นการนำพาประเทศเข้าสู่การมีพันธกรณีตามอนุสัญญาข้างต้น

นอกจากนั้น อนุสัญญาดังกล่าวยังมีการกำหนดอาณาเขตทางทะเลของรัฐชายฝั่ง ได้แก่ น่านน้ำภายในที่อยู่ระหว่างเส้นฐานกับพื้นที่แผ่นดิน ทะเลอาณาเขตที่มีความกว้าง 12 ไมล์ทะเล นับจากเส้นฐานเขตต่อเนื่องที่มีความกว้าง 24 ไมล์ทะเล นับจากเส้นฐาน หรืออ่าววัดความกว้างต่อออกมาจากทะเลอาณาเขตอีก 12 ไมล์ทะเล และ เขตเศรษฐกิจจำเพาะที่มีความกว้างถึง 200 ไมล์ทะเล

กองทัพเรือมีบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ จักรเย็บราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551 ในการเตรียมกำลังกองทัพเรือ สำหรับการป้องกันราชอาณาจักรและดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการใช้กำลังกองทัพเรือโดยกองทัพเรือได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ตามห้วงเวลา และได้มีการประเมินยุทธศาสตร์ดังกล่าว จึงได้กำหนดบทบาท ซึ่งแบ่งตามตามประเภทการใช้งานได้ จำนวน 3 บทบาท ได้แก่

1) บทบาทในการปฏิบัติการทางทหาร (Military Role) สำหรับการปฏิบัติการทางเรือในการป้องกันประเทศ ด้วยกำลังทางเรือ และขีดความสามารถทั้งหมดทั้งปวงที่มีอยู่

2) บทบาทในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือ (Law Enforcement Role) ถือเป็นบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล การรักษากฎหมาย ตามที่กองทัพเรือได้รับมอบอำนาจให้ทหารเรือเป็นเจ้าหน้าที่ 29 ฉบับ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือประชาชนและพัฒนาประเทศตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายด้วย

3) บทบาทในกิจการระหว่างประเทศ (Diplomatic Role) เป็นการใช้กำลังทางเรือสนับสนุนการดำเนินการทางการทูต หรือสนับสนุนการดำเนินนโยบายและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของรัฐบาล

โดยแผนยุทธศาสตร์ของกองทัพเรือฉบับปัจจุบัน ได้มีการปรับบทบาทของกองทัพเรือโดยปรับบทบาทในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือให้เป็นบทบาทนำของกองทัพเรือ

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.2558 - 2564) มีการประเมินความสำคัญของทะเล ซึ่งประเทศไทยมีพื้นที่เขตทางทะเลประมาณ 320,000 ตารางกิโลเมตร มีความยาวชายฝั่งทะเลทั้งด้านอ่าวไทยและด้านอันดามัน รวม 3,010 กิโลเมตร มีการประเมินมูลค่าของผลประโยชน์ทางทะเล ไม่ต่ำกว่า 17.9 ล้านล้านบาทต่อปี โดยในส่วนของสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่ทางทะเลพบว่า ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับภัยคุกคามและอาชญากรรมข้ามชาติ ยกตัวอย่างเช่น การลักลอบขนส่งสิ่งผิดกฎหมาย สินค้าหนีภาษี น้ำมันเถื่อน ยาเสพติด การค้ามนุษย์ การลักลอบขนส่งอาวุธ การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การก่อการร้าย โจรสลัด เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากทะเล เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์สำคัญของแผนดังกล่าว

จากที่กล่าวมาในข้างต้น จึงทำให้เกิดแนวความคิดในการศึกษาการกำหนดคุณลักษณะเรือผิวน้ำของ กองทัพเรือ โดยพิจารณาในมุมมองของบทบาท

ในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือ ที่กองทัพเรือได้พิจารณาให้เป็นบทบาทนำในการปฏิบัติการกิจ ของกองทัพเรือ ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาภัยคุกคามและอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นในทะเล ที่ประเทศไทย กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีโลกาภิวัตน์

2.2 การแปลงยุทธศาสตร์เป็นกำลังรบ

2.2.1 ยุทธศาสตร์และการกำหนดกำลังรบ

2.2.2 Fundamentals Of Force Planning

2.3 การปฏิบัติการทางเรือ

2.3.1 การตรวจค้น/จับกุมผู้กระทำผิดกฎหมาย

ในทะเล

2.3.2 การตรวจการณ์ทางทะเล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้จะใช้โมเดล Logic of Force Planning เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งขั้นตอนในการวิจัยเป็น 8 ขั้นตอน ได้แก่

1) การเก็บข้อมูล : เป็นการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม พร้อมกับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงสถิติ

2) การวิเคราะห์ที่มาของยุทธศาสตร์ : เป็นการอธิบายลักษณะของโลกาภิวัตน์ และปัญหาที่เกิดขึ้น จน นำมาสู่การกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหา

3) การตรวจสอบยุทธศาสตร์ : เป็นการนำแผนยุทธศาสตร์ที่มีอยู่แล้ว ทั้งแผนความมั่นคงแห่งชาติทาง ทะเล และแผนยุทธศาสตร์กองทัพเรือ มาตรวจสอบ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และความสอดคล้องของแผนตาม ข้างต้น

4) การกำหนดความต้องการ : เป็นการนำเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ มากำหนดว่าหน่วยปฏิบัติที่ เกี่ยวข้องกับแผนยุทธศาสตร์ ต้องดำเนินการอย่างไรบ้างเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน ยุทธศาสตร์

5) การตรวจสอบสถานะแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง : เป็นการนำข้อมูลสถานะแวดล้อมมาวิเคราะห์หาแนวโน้ม ของภัยคุกคาม สิ่งท้าทายทางยุทธการ รวมทั้งแนวโน้มของเทคโนโลยีต่างๆ ที่จะต้องเผชิญหน้า

6) แนวความคิดทางยุทธศาสตร์ : เป็นการกำหนดกรอบแนวทางในการปฏิบัติ รวมถึงการรับมือกับสิ่งท้าทาย และภัยคุกคามต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติเกิดเป็นผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์

7) การประเมินขีดความสามารถที่ต้องการ : วิเคราะห์แนวความคิดทางยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดขีดความสามารถที่ต้องการ

8) การกำหนดคุณลักษณะเรือผิวน้ำ : เป็นการนำขีดความสามารถที่ต้องการมากำหนดเป็นคุณลักษณะเรือผิวน้ำ โดยกำหนดเป็นคุณลักษณะสำคัญตามแนวความคิดแบบรวบยอด

4. การดำเนินการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ที่มาของยุทธศาสตร์

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสถานการณ์ที่เรียกว่า โลกาภิวัตน์ ซึ่งข้อดีของโลกาภิวัตน์ คือ การพัฒนาโลกของเราให้มีความเจริญก้าวหน้าและทำให้มนุษย์มีความเป็นอยู่ที่ขึ้น แต่ในทางกลับกัน โลกาภิวัตน์กลับกลายเป็นต้นเหตุของปัญหามากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลกที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ การแข่งขันเพื่อแย่งชิงผลประโยชน์ และสุดท้ายจะนำมาซึ่งการเกิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่

ประเทศไทย ในฐานะที่เป็นรัฐชายฝั่งที่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเล และมีการใช้ประโยชน์จากทะเลมาอย่างยาวนาน ได้มีการตระหนักและให้ความสำคัญในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จึงได้มีการจัดทำแผนความมั่นคงทางทะเล (พ.ศ.2558 - 2564) รวมทั้งกองทัพเรือ ได้มีการปรับเปลี่ยนแผนยุทธศาสตร์ของกองทัพเรือให้มีความสอดคล้องกับแผนความมั่นคงดังกล่าวด้วย

4.2 การตรวจสอบยุทธศาสตร์

กองทัพเรือมีการกำหนดวัตถุประสงค์มูลฐานและวัตถุประสงค์เฉพาะทางเรือ ตามแผนยุทธศาสตร์กองทัพเรือ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และวัตถุประสงค์ของชาติทางทะเลตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ในประเด็นของการรักษากฎหมายและช่วยเหลือประชาชน

โดยแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ได้มีการกำหนดสถานะสุดท้าย (End) และกำหนดแนวทางปฏิบัติ (Way) ในประเด็นที่เกี่ยวกับการรักษากฎหมายและช่วยเหลือเอาไว้แล้ว แต่ยังไม่มีการกำหนดเครื่องมือ (Means) ในการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ไปสู่สถานะสุดท้ายที่ต้องการ สำหรับในส่วนของแผนยุทธศาสตร์กองทัพเรือได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ (End) และแนวทางปฏิบัติ (Way) เพื่อรองรับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลเอาไว้เช่นกัน แม้ว่าจะไม่รองรับในแนวทางปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลทั้งหมดก็ตาม

ทั้งนี้ในส่วน of เครื่องมือ (Means) กองทัพเรือไม่ได้มีการกำหนดเครื่องมือสำหรับการดำเนินการรักษากฎหมายและช่วยเหลือเป็นการเฉพาะ แต่ใช้การประยุกต์ใช้เครื่องมือที่มีอยู่แล้ว

4.3 การกำหนดความต้องการ

ขั้นตอนนี้จะเป็นการกำหนดว่ายุทธศาสตร์การคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากทะเล ตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล แสดงนัยที่ต้องการให้กองทัพเรือดำเนินการอะไรบ้าง ซึ่งสามารถสรุปความต้องการที่จะให้กองทัพเรือนำไปปฏิบัติได้ ดังนี้

- 1) ลาดตระเวนเฝ้าตรวจในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อป้องกันและป้องปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเล
- 2) ลาดตระเวนค้นหา เพื่อค้นหาผู้กระทำความผิดกฎหมายในทะเล เมื่อได้รับข่าวสารหรือรับแจ้งการกระทำความผิดกฎหมายในทะเล รวมถึงการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยในทะเล
- 3) ลาดตระเวนสกัดกั้น เพื่อตัดเส้นทางเดินทางหรือลำเลียงสิ่งของผิดกฎหมาย ผู้อพยพทางทะเล รวมทั้งผู้ก่อการร้าย ไม่ให้เดินทางเข้าสู่ประเทศไทย หรือพื้นที่สำคัญ
- 4) ลาดตระเวนหาข่าว เพื่อรับรู้สถานการณ์ ทางทะเล และนำมาพัฒนาแผนการปฏิบัติให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
- 5) บูรณาการในการปฏิบัติเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางทะเลกับหน่วยงานภาครัฐ ผ่านศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติในทะเล (ศรชล) ซึ่งมีกองทัพเรือเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินการดังกล่าว

6) สร้างเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติการในทะเล โดยเฉพาะการข่าวที่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายประชาชนที่ประกอบกิจกรรมในทะเล

7) สร้างความร่วมมือกับกองทัพเรือและหน่วยงานทางทะเลของประเทศในภูมิภาค เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี และร่วมมือกันในการแก้ปัญหาความมั่นคงทางทะเล

4.4 การตรวจสอบสถานะแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

เป็นการรวบรวมข้อมูลสถานะแวดล้อมทางทะเล

ที่เกิดขึ้น ได้แก่ สถิติในการกระทำความผิดกฎหมาย ยุทธวิธีของฝ่ายตรงข้าม ยุทธวิธีของหน่วยงานความมั่นคงของประเทศอื่นที่นำมาใช้งาน เทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมถึงกำลังของหน่วยงานข้างเคียงที่เข้ามาสมทบกับหน่วยงาน ศรชล เมื่อตรวจสอบสถานะแวดล้อมจากข้อมูลตามข้างต้นแล้ว จะพบกับสิ่งท้าทายทางยุทธการที่กองทัพเรือมีความจำเป็นต้องรู้เท่าทันสิ่งเหล่านั้น และนำมากำหนดแนวความคิดทางยุทธการ เพื่อรองรับการปฏิบัติต่อสิ่งท้าทายดังกล่าว โดยสามารถวิเคราะห์สิ่งท้าทายทางยุทธการได้ดังนี้

1) เรือที่มีความเร็วสูง

ปัจจัยด้านความเร็วถือเป็นข้อได้เปรียบประการหนึ่งของฝ่ายตรงข้าม ซึ่งเรือบางลำอาจเป็นเรือเร็ว (Speed Boat) ที่สามารถทำความเร็วได้ถึง 40 นอต แต่ในทางกลับกัน เรือตรวจการณ์ของกองทัพเรือส่วนใหญ่จะทำความเร็วเต็มที่ได้อย่างประมาณ 25 - 30 นอต และด้วยอายุการใช้งานที่ยาวนาน อาจทำให้เรือบางลำไม่สามารถทำความเร็วสูงสุดได้อย่างต่อเนื่อง หรือเรือบางลำอาจสูญเสียขีดความสามารถในการทำความเร็วสูงสุดไปแล้ว

2) การรักษาความปลอดภัยในการสื่อสาร

ข้อเสียเปรียบประการหนึ่งของกองทัพเรือ คือ การปฏิบัติการที่ต้องเปิดเผยตัวเอง มีการแสดงตัวที่

เด่นชัด บางครั้งมีความจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกับเรือที่เดินทางอยู่ในท้องทะเล จึงเสมือนเป็นการแจ้งเตือนผู้กระทำผิด ให้หลบเลี่ยงการถูกตรวจพบจากเจ้าหน้าที่ได้

3) การตรวจจับและพิสูจน์ทราบเป้าหมาย

ด้วยเหตุที่ทะเลไทยจะเต็มไปด้วยเรือประมง และเรือที่ประกอบกิจกรรมทางทะเลจำนวนมาก การตรวจการณ์ด้วยสายตาและอุปกรณ์ตรวจจับต่างๆ จะพบเป้าปรากฏเป็นจำนวนมาก จึงเป็นการยากที่จะสามารถจำแนกเป้าหมายที่ต้องการจะติดตามได้

4) การซ่อนพราง การปฏิบัติการทางเรือ

ในบางครั้งการรักษาความลับ หรือการซ่อนพราง จะช่วยให้เกิดความได้เปรียบฝ่ายตรงข้าม เช่น การเฝ้าตรวจการปรากฏตัวของฝ่ายตรงข้าม หากใช้การซ่อนพรางเพื่อไม่ให้ฝ่ายตรงข้ามทราบว่า มีเรือของฝ่ายเราอยู่ในพื้นที่ ก็จะทำให้ฝ่ายตรงข้ามเพิกเฉยพล้ำ หรือเข้ามาในพื้นที่ที่เราต้องการได้

5) ความร่วมมือและเครือข่ายในทะเล

เนื่องจากการในการลาดตระเวนของกองทัพเรือ บ่อยครั้งที่ไม่สามารถตรวจพบการกระทำผิดกฎหมายในทะเล เนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสารจากประชาชนหรือเครือข่ายในทะเล แต่ในทางตรงข้าม ประชาชนดังกล่าว กลับรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำผิดเหล่านั้น เช่น การแจ้งข่าวการปรากฏตัวของเรือเจ้าหน้าที่ให้เรือที่ขนน้ำมันเถื่อนทราบ และรีบออกนอกเขตอำนาจตามกฎหมาย

6) การส่งกลับทางสายแพทย์

การช่วยเหลือผู้ประสบภัยในทะเล หรือผู้ที่บาดเจ็บจากการปฏิบัติการกิจในทะเล บางครั้งมีความจำเป็นต้องส่งผู้ป่วยไปรับการรักษาอย่างเร่งด่วน ซึ่งการลำเลียงผู้ป่วยทางเรืออาจจำเป็นต้องใช้เวลานาน และอาจไม่ทันท่วงที

7) การเข้าจับกุมเรือเป้าหมาย การปฏิบัติการทางเรือในบางกรณี อาจพบว่าเรือเป้าหมายเป็นเรือที่ไม่มีขีดความสามารถในการ โจมตี และไม่แสดงความตั้งใจใด ๆ ในการโจมตี แต่พยายามหลบหนีและขัดขืนการจับกุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจต้องใช้ยุทธวิธีในการสกัดกั้น โดยไม่ใช่กำลังเกินกว่าเหตุ

4.5 แนวความคิดทางยุทธการ

เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบสถานะแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง มาพิจารณาประกอบการกำหนดแนวความคิดทางยุทธการ ซึ่งเมื่อทำการวิเคราะห์แล้ว จึงได้เป็นแนวความคิดทางยุทธการ ดังต่อไปนี้

- 1) ใช้เรือตรวจการณ์ทำการลาดตระเวนในพื้นที่ปฏิบัติการทางทะเล ทั้งฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน ให้ครอบคลุมพื้นที่ทะเลอาณาเขตและพื้นที่เศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย
- 2) ใช้เรือตรวจการณ์ที่มีระบบตรวจจับที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเรดาร์ตรวจการพื้นน้ำ เพื่อทำการตรวจสอบ ค้นหาพิสูจน์ทราบ และติดตามเป้าหมายในทะเล ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน
- 3) ใช้เรือตรวจการณ์ที่มีความเร็วสูง ในการไล่ติดตามและจับกุมเรือความเร็วสูง ที่กระทำผิดกฎหมายในทะเล

- 4) ใช้เรือตรวจการณ์ที่มีระบบควบคุมการยิง และระบบอาวุธ โดยเฉพาะอาวุธปืนที่มีขีดความสามารถในการยิงที่มีความแม่นยำสูง
 - 5) ใช้เรือตรวจการณ์ที่สามารถหลบหลีกการตรวจจับด้วยเรดาร์ รวมถึงมีลักษณะภายนอกที่พรางสายตา เพื่อให้ยากต่อการตรวจการณ์ของฝ่ายตรงข้าม และมีการแปรคลื่นด้วยความถี่ต่ำที่ยากต่อการตรวจจับการแปรคลื่น
 - 6) ใช้เรือตรวจการณ์ที่มีระบบรักษาความปลอดภัยในการสื่อสาร
 - 7) ใช้เรือตรวจการณ์ที่สามารถในการปฏิบัติการในทะเลเปิดได้เทียบเท่ากับเรือฟรีเกต เรือคอร์เวต หรือเรือขนาดใหญ่ประเภทอื่นๆ แต่สามารถปฏิบัติการในเขตน้ำตื้นได้ดีกว่าเรือดังกล่าว
 - 8) ใช้เรือตรวจการณ์ที่มีห้องพยาบาล สำหรับปฐมพยาบาลผู้ประสบภัยทางทะเลและผู้ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติการกิจในทะเล
 - 9) ใช้เรือตรวจการณ์ที่สามารถปฏิบัติการร่วมกับอากาศยาน ในการรับ-ส่ง สิ่งอุปกรณ์และบุคคลได้
- 4.6 การเก็บข้อมูล

จากการอภิปรายและวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม สามารถนำมาสรุปได้ว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐชายฝั่ง รวมทั้งประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามดังกล่าวด้วย ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้มีการใช้ประโยชน์จากทะเลค่อนข้างมาก แต่ในทางกลับกันยังให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าว ไม่มากเท่าที่ควร

กองทัพเรือเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และการดำเนินบทบาทของกองทัพเรือในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือ แต่ในทางกลับกัน ยังมีความพร้อมและขีดความสามารถในการปฏิบัติการดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

ความเหมาะสมในการใช้ยุทธโศปกรณ์ของกองทัพเรือในการดำเนินบทบาทในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือ โดยเฉพาะการใช้ เรือฟรีเกต เรือคอร์เวต จะมีต้นทุนในการปฏิบัติการสูง แต่ก็ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ดำเนินบทบาทในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือได้ แต่อย่างไรก็ตาม การใช้เรือผิวน้ำดังกล่าวก็ยังส่งผลกระทบต่อความพร้อมทางยุทธการด้วยเช่นกัน

สำหรับคุณลักษณะของเรือผิวน้ำสำหรับใช้ในการดำเนินบทบาทในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือ มีระบบที่ต้องให้ความสำคัญคือ ระบบควบคุมบังคับบัญชาและตรวจการณ์ที่จะทำให้สามารถติดตามสถานการณ์ได้อย่างต่อเนื่อง แต่สำหรับระบบอาวุธอาจไม่จำเป็นต้องมีขีดความสามารถในการโจมตีที่หนักหน่วงและรุนแรง นอกจากนั้นเรือผิวน้ำดังกล่าวควรมีขนาดพอเหมาะไม่ใหญ่หรือเล็กจนเกินไป รวมทั้งต้องมีความคล่องตัวสูง มีความเอนกประสงค์ และสามารถประยุกต์ใช้ได้หลายภารกิจ

4.7 การประเมินขีดความสามารถที่ต้องการ

เป็นการนำแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ตามข้างต้นมาประเมิน เพื่อกำหนดขีดความสามารถของเรือผิวน้ำสำหรับการปฏิบัติการกิจตามบทบาทในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือของกองทัพเรือ ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามข้างต้นสามารถประเมินขีดความสามารถที่ต้องการได้ ดังนี้

- 1) ขีดความสามารถในการปฏิบัติการในทะเลได้อย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 15 วัน โดยที่ไม่ต้องรับการส่งกำลังบำรุงในทะเลหรือจากฐานทัพเรือเพิ่มเติม
- 2) ขีดความสามารถในการปฏิบัติการในทะเลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จนถึงสภาวะทะเลระดับ 5 (Sea State 5)
- 3) ขีดความสามารถในการตรวจการณ์ ติดตาม พิสูจน์ทราบเป้าหมายได้ทั้งเวลากลางวัน และกลางคืน
- 4) ขีดความสามารถในการโจมตีเป้าหมายพื้นน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเป้าหมายพื้นน้ำที่มีขนาดเล็กและมีความเร็วสูง
- 5) ขีดความสามารถในการทำความเร็วสูงสุดได้ต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 30 นอต
- 6) ขีดความสามารถในการป้องกันภัยผิวน้ำ

ในระยะประชิด

- 7) ขีดความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับเฮลิคอปเตอร์ที่ใช้สำหรับปฏิบัติการบินในทะเล และสามารถรับน้ำหนักของเฮลิคอปเตอร์ได้ไม่น้อยกว่า 10 ตัน รวมทั้งสามารถบรรทุกเฮลิคอปเตอร์ จำนวน 1 ลำ ไปปฏิบัติการกิจพร้อมกับเรือได้
- 8) ขีดความสามารถในการรับ-ส่งสิ่งของในทะเล รวมถึงการลำเลียงผู้ป่วย ทั้งทางข้าง (เรือ ลู่ เรือ) และในทางดิ่ง (เรือ ลู่ อากาศ)
- 9) ขีดความสามารถในการทำสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในการตรวจจับการแพร่คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า การรบกวนการแพร่คลื่นฯ และการต่อต้านการถูกรบกวนการแพร่คลื่นฯ
- 10) ขีดความสามารถในการรักษาและปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บหรือผู้ประสบภัยในทะเลได้ถึงขั้นการผ่าตัดขนาดเล็ก
- 11) ขีดความสามารถในการปฏิบัติการได้ทั้งในเขตทะเลลึก และเขตน่านน้ำ
- 12) ขีดความสามารถในการตรวจค้นเรือต้องสงสัยด้วยการเทียบข้าง หรือส่งชุดตรวจค้นด้วยเรือเล็กประจำเรือเข้าทำการตรวจค้น
- 13) ขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วมกับเรือผิวน้ำประเภทอื่นๆ ของกองทัพเรือ

4.8 การกำหนดคุณลักษณะเรือผิวน้ำ

สามารถสรุปคุณลักษณะสำคัญที่ต้องการในเบื้องต้นได้ ดังนี้

- 1) โครงสร้างตัวเรือที่มีความคงทนทะเล และมุ่งเน้นความอเนกประสงค์ที่รองรับการปฏิบัติการได้หลายภารกิจ รวมทั้งมีลานจอดเฮลิคอปเตอร์และสามารถนำเฮลิคอปเตอร์ไปกับเรือเพื่อปฏิบัติการกิจในทะเลได้

- 2) ระบบขับเคลื่อนที่มีความเร็วสูง แต่ความสิ้นเปลืองต่ำ
- 3) ระบบตรวจการณืที่เน้นขีดความสามารถในการตรวจจับและติดตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) ระบบสื่อสารที่มีขีดความสามารถในการประชุมผ่านระบบวีดิทัศน์ทางไกล และมีขีดความสามารถในการทำสงครามอิเล็กทรอนิกส์
- 5) ส่วนประกอบตัวเรือที่เน้นความเอนกประสงค์ มีห้องพยาบาลที่สามารถรองรับการรักษาผู้ป่วยในเบื้องต้นก่อนส่งกลับทางสายแพทย์ได้
- 6) ระบบอาวุธ ได้แก่ ระบบปืนหลัก ระบบปืนรอง พร้อมเครื่องควบคุมการยิง โดยไม่จำเป็นต้องติดตั้งระบบอาวุธนำวิถี และระบบปราบเรือดำน้ำ

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ปรากฏการณ์โลกาภิวัตน์ ถือเป็นปัจจัยประการสำคัญที่ก่อให้เกิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในด้านต่างๆ ของรัฐ ซึ่งประเทศไทยได้มีการตระหนักถึงการแก้ปัญหาจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ จึงเป็นที่มาของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.2558 - 2564) โดยกองทัพเรือ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักด้านความมั่นคงทางทะเล ได้ถูกแรงบังคับของสภาวะแวดล้อมทางทะเลในปัจจุบัน จึงต้องปรับบทบาทของตนเองโดยให้บทบาทในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือเป็นบทบาทนำ แต่ในด้านยุทธโศปกรณ์หรือกำลังทางเรือของกองทัพเรือ นั้น ล้วนแต่เป็นยุทธโศปกรณ์ที่จัดหามาเพื่อตอบสนองบทบาทในการปฏิบัติการทางทหารเป็นหลัก แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินบทบาทอื่นๆ ดังนั้น ความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุน และ

ความเหมาะสมในการใช้งานทางยุทธการ จึงดูเหมือนว่าจะไม่สามารถตอบโจทย์ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

เมื่อดำเนินการวิจัยตามกรอบแนวคิดในการวิจัย จึงได้มาซึ่งคุณลักษณะของเรือผิวน้ำ ที่เหมาะสมกับการนำมาใช้ดำเนินบทบาทของกองทัพเรือในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือ โดยคุณลักษณะในภาพรวมที่ได้จะมีแนวความคิดที่แตกต่างกับคุณลักษณะของเรือผิวน้ำที่เน้นขีดความสามารถสูงในทุกๆ ด้าน แต่คุณลักษณะที่ได้จากการวิจัยจะมุ่งเน้นความคุ้มค่าและขีดความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการกิจเท่านั้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 การดำเนินบทบาทในการรักษากฎหมายและช่วยเหลือ มีองค์ความรู้หลายประการที่แตกต่างจากองค์ความรู้ที่กำลังพลของกองทัพเรือได้รับการฝึกอบรม จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาองค์ความรู้ของกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวควบคู่กับการพัฒนาองค์ความรู้ด้วย

5.2.2 การดำเนินการตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.2558-2564) หากนับเฉพาะขอบเขตงานของกองทัพเรือ จะสามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของชาติทางทะเลได้เพียงบางส่วน ดังนั้น การที่

จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์แห่งชาติทางทะเลในภาพรวมได้ จำเป็นต้องมีการบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วน

5.2.3 การนำผลจากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ จำเป็นต้องมีการศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมในสาขาต่างๆ เป็นการเฉพาะ ดังนั้น หากมีผู้สนใจจะนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปต่อยอดด้วยการทำการวิจัย ในสาขาที่เกี่ยวข้อง เป็นการเฉพาะ ก็จะทำให้มองเห็นภาพของเรือผิวน้ำที่ได้จากการวิจัยนี้มีความชัดเจนขึ้น

5.2.4 การจัดหายุทธโศปกรณ์ของกองทัพเรือในปัจจุบัน ยังคงใช้การแปลงยุทธศาสตร์เป็นกำลังรบ โดยยึดถือการตอบสนองต่อภารกิจหลัก คือ การป้องกันประเทศเป็นหลัก จึงได้มาซึ่งยุทธโศปกรณ์ที่ตอบสนองต่อการใช้กำลังเป็นหลัก และประยุกต์ใช้ยุทธโศปกรณ์ดังกล่าวในการปฏิบัติการกิจอื่นๆ ดังนั้น กองทัพเรือจึงควรมีการแปลงยุทธศาสตร์เป็นยุทธโศปกรณ์ เพื่อให้เหมาะสมกับการปฏิบัติการกิจในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย

เอกสารอ้างอิง

[1] Mackubin Thomas Owens. **STRATEGY AND THE STRATEGIC WAY OF THINKING.** Naval War College Review 60. (2007)

[2] The Force Planning Faculty Naval War Collage . **FUNDAMENTALS OF FORCE PLANNING.** NEWPORT, R.I., U.S.A., NAVAL WAR COLLEGE PRESS. (1990)

[3] คำรณ พิเศษยุทธการ. **ยุทธวิธีการรบของเรือผิวน้ำ (Surface Shio Tactic).** [อัดสำเนา]. (2556)

[4] วีรพล วรานนท์. **ยุทธศาสตร์และการกำหนดกำลังรบ.** นครปฐม, ศูนย์หนังสือศิริศิริ สรศ. (2547)

[5] สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ .

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.2558 – 2564). กรุงเทพมหานคร, สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ [อัดสำเนา]. (2558).

[6] กองทัพเรือ กรมยุทธการทหารเรือ. **การประเมินยุทธศาสตร์กองทัพเรือ พ.ศ.2558-2567.** กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์กรมสารบรรณทหารเรือ. (2558).